

ע"פ 6559/23 - מדינת ישראל נ' פלוני

בית המשפט העליון

ע"פ 6559/23

לפני:

כבוד השופט י' עמית
כבוד השופט ד' מינץ
כבוד השופט א' שטיין

המערערת:

מדינת ישראל
נגד

המשיבים:

1. פלוני
2. פלוני
3. פלוני

ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי
חיפה (השופט ד' פיש) שניתן ביום 4.7.2024
בת"פ 24526-03-22

י"ב באייר התשפ"ד (20.5.2024)

תאריך הישיבה:

בשם המערערת:

עו"ד באסל פלאח; עו"ד עאדל דבאח

בשם המשיבים:

פסק-דין

השופט א' שטיין:

הערעור

1. המדינה מערערת לפנינו על קולת העונשים שהושתו על שלושת המשיבים בפסק דינו של בית המשפט המחוזי חיפה (השופט ד' פיש), אשר ניתן ביום 4.7.2023 בגדרי ת"פ 24526-03-22, בעקבות הרשעתם בהחזקה, בנשיאה ובהובלה של נשק בצוותא חדא - עבירה לפי סעיפים 144(א) רישא וסיפא, 144(ב) רישא וסיפא ו-29 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: החוק); בקשירת קשר לביצוע פשע - עבירה לפי סעיף 499(א)(1) לחוק; בקבלת רכב גנוב בצוותא חדא - עבירה לפי

עמוד 1

סעיפים 413 ו-29 לחוק; בשימוש ברכב ללא רשות בצוותא חדא - עבירה לפי סעיפים 413 ג ו-29 לחוק; וכן בשיבוש מהלכי משפט בצוותא חדא - עבירה לפי סעיפים 244 ו-29 לחוק. בגין ביצוע העבירות כאמור, השית בית המשפט המחוזי על המשיבים עונשים כדלקמן:

· המשיבים 1-2 (להלן, בהתאמה: חסארמה ו-תיתי) נדונו ל-36 חודשי מאסר לריצוי בפועל בניכוי ימי מעצרם, לצד עונשים נלווים אשר כוללים מאסר על-תנאי וקנס;

· המשיב 3 (להלן: בדראן) נדון ל-40 חודשי מאסר לריצוי בפועל בניכוי ימי מעצרו, לצד עונשים נלווים אשר כוללים מאסר על-תנאי וקנס.

פסק הדין קמא

2. בית המשפט המחוזי הרשיע את המשיבים בעבירות מושא דיונו על יסוד הודאתם בכתב אישום מתוקן במסגרת הסדר טיעון. כתב אישום זה מספר כי המשיבים, יחד עם אחיו של תיתי - שאינו צד להליך דכאן - קשרו קשר לבצע פשע חמור באמצעות נשק חם. כתב האישום אינו מפרט את מהותו של הקשר. ברם, למרות שהנסתר עולה על הגלוי, אותו "פשע חמור באמצעות נשק חם" - שתכנון המשיבים לבצע, על-פי הודאתם - בלי ספק כלל ירי בבני אדם. זאת, מאחר שהמשיבים, על-פי הודאתם, הצטיידו, שלא כדין, ברובה סער קלאצ'ניקוב, באקדח חצי-אוטומטי, במחסניות ובתחמושת לרובה ולאקדח, בכפפות, במסכות סקי, בכובע גרב, בכובע קסקט, במשקפות, בבקבוק בנזין, בשני פלאפונים מבצעיים וכן ברכב גנוב עליו הותקנו מבעוד מועד לוחיות זיהוי שנגנבו מרכב אחר. ביום 19.2.2022, הנשק, התחמושת ושאר הציוד, בהם הצטיידו המשיבים, הועברו על ידיהם לרכב הגנוב, בו נהג חסארמה כאשר הוא עוטה כפפות על ידיו. הרכב הגנוב נע ליעדו בכביש 805, לכיוון היישוב עצמון וכביש 85, בסמוך לרכבו של חסארמה, בו נהג אחיו של תיתי, כשברשותו פלאפון מבצעי, מסכת סקי ומשקפות. בשלב מאוחר יותר, אחיו של תיתי, שאמור היה לסייע למשיבים במשימתם, נסע לכיוון מג'ד אל כרום, ואילו המשיבים המשיכו במסלול נסיעתם ברכב הגנוב. המשיבים ואחיו של תיתי עמדו בקשר רציף באמצעות מכשירי הפלאפון שהיו בידיהם. במהלך הנסיעה, אחיו של תיתי עדכן את המשיבים כי אין נוכחות משטרה בעקבותיו. נסיעת שני הרכבים החלה בסביבות השעה 14:00. בסביבות השעה 15:20, באזור צורית/גילון בכביש 85 ביצעה המשטרה חסימה יזומה של הרכב הגנוב במטרה לעצור את נוסעיו. המשיבים הבחינו בכך, חסארמה הסיט את הרכב הגנוב אל שול הדרך, ובתוך כך תיתי או בדראן השליך את האקדח לצד הדרך מבעד לחלון הרכב. המשיבים נעצרו על ידי המשטרה אשר תפסה את כלי הנשק והתחמושת, לרבות האקדח. בשלב מאוחר יותר, עצרה המשטרה את אחיו של תיתי בצד הדרך בכביש 854.

3. בית המשפט המחוזי גזר את עונשיהם של המשיבים בהתייחסו אל עבירות הנשק ואל מדיניות הענישה ביחס אליהן - כל זה לאור מטרותיהם של האיסורים הפליליים שעניינם החזקה, נשיאה והובלה בלתי מורשית של נשק חם, ועל רקע היערכות המשיבים לביצוע פשע חמור. בתוך כך, קבע בית

המשפט עבור המשיבים מתחם ענישה שנע בין 36 ל-48 חודשי מאסר לריצוי בפועל. אחרי התחשבות במכלול הנסיבות, גזר בית המשפט על המשיבים, בתוך המתחם האמור, את העונשים שפורטו לעיל. אחיו של תיתי, שכאמור היה בגדר מסייע ואינו צד לערעור דנן, נדון ל-18 חודשי מאסר בכלא.

טענות הצדדים לערעור

4. המדינה סבורה כי עונשי המאסר שבית המשפט המחוזי השית על המשיבים חורגים במידה קיצונית לקולא מהעונשים שראוי להטיל על נאשמים כדוגמתם.

5. מנגד, המשיבים סומכים את ידיהם על גזר הדין קמא ועל נימוקיו. המשיבים מבקשים מאתנו לא להתערב בגזר דין זה, בשים לב לגילם הצעיר (חסארמה קרוב לגיל 24; תיתי בן 25.5; ובדראן קרוב לגיל 22 - נכון להיום, למעלה משנתיים ממועד ביצוע העבירות מושא דיוננו), להודאתם במיוחס להם, אשר חסכה זמן שיפוטי יקר וכן להיעדר עבר פלילי אצל חסארמה ותיתי.

6. שירות המבחן הגיש תסקיר רק בעניינו של בדראן, שכן חסארמה ותיתי לא שיתפו עמו פעולה. התסקיר שהוגש בעניינו של בדראן לא היה חיובי ולא כלל המלצות שיקומיות.

דין והכרעה

7. לאחר עיון בהודעת הערעור ושמיעת טענותיהם של בעלי הדין, הגעתי למסקנה ברורה שדין הערעור להתקבל.

8. כפי שנטען על ידי המדינה, גזר הדין קמא סוטה לקולא במידה ניכרת, עד-כדי-קיצונית, ממדיניות הענישה הנקוטה בידינו. אמנם, עונשי המאסר לריצוי בפועל, שבית המשפט המחוזי השית על המשיבים, תואמים את מדיניות הענישה ביחס להחזקה, נשיאה והובלה של נשק. כפי שקבענו בע"פ 5602/22 מדינת ישראל נ' פלוני (14.9.2022):

"כעולה מפסיקתו של בית משפט זה, מתחם הענישה הרגיל שראוי לקבוע לנאשם בגיר בגין נשיאה בלתי חוקית של נשק חם במרחב הציבורי נע בין 30 ל-42 חודשי מאסר בין סורג ובריה (לצד עונשים נלווים בדמותם של מאסר-על-תנאי וקנס) [...] הווה אומר: באין נסיבות מיוחדות לחומרא או לקולא, יהא זה בהחלט סביר אם בית משפט יטיל על נאשם כאמור עונש של 36 חודשי מאסר לריצוי בפועל" (ראו שם, בפסקה 16 לפסק דיני; אסמכתאות שצוטטו הוסרו - א.ש.).

9. אולם, במקרה דנן, כפי שעולה מעובדות כתב האישום בהן המשיבים הודו, אין מדובר בנשיאה ובהובלה של נשק חם במרחב הציבורי, ותו לא. עסקינן בהחזקה, בהובלה ובנשיאה של נשק חם וצידוד

נלווה במרחב הציבורי כחלק מיציאת המשיבים לקרב, כאשר כל אחד מהם מוכן ומזומן לפתוח באש חיה לכיוון האויב הלא מזהה. מסיבה זו, המשיבים הורשעו, לצד עבירות הנשק החמורות שביצעו, בקשירת קשר לביצוע פשע חמור - כאשר הם מודים כי הפשע החמור שתוכנן על ידם אמור היה להתבצע באמצעות נשק חם.

10. הרציונל העונשי שעומד מאחורי האיסורים הפליליים החלים על נשיאה והובלה של נשק חם הוסבר על ידי, בהסכמת חברותי להרכב, הנשיאה א' חיות והשופטת י' וילנר, כדלקמן:

"עבירות נשק לסוגיהן היו זה מכבר למכת מדינה. האיסורים על עבירות כאמור באים להגן על ערכים חברתיים שכוללים שמירה על חיי אדם ועל שלמות גופו, וכן שמירה על סדרי חיים תקינים ושלווים שאינם מופרעים על ידי איש האוחז באקדח, ברובה, או בתת-מקלע. יתירה מכך: עסקינן באיסורים על מעשי הכנה לקראת ביצועם של מעשים פליליים חמורים ומסוכנים עד-מאד, אשר נעשים באמצעות כלי ירייה ואשר כוללים איומים, תקיפה, ירי במקום מגורים, גרימת חבלה והמתה. בדרך כלל, מעשי הכנה שאינם מגיעים כדי ניסיון לעבור עבירה פלילית אינם בני עונשין; ואולם, לא כך הוא כאשר מדובר במעשי הכנה שחומרתם מגיעה כדי סיכון ממשי וחמור לפרט ולחברה כאחד [...]" (ראו: ע"פ 147/21 מדינת ישראל נ' ביטון, בפסקה 7 לפסק דיני (14.2.2021)).

11. רציונל זה מדגיש את קיומו של סיכון כללי לשימוש פוגעני, עד-כדי-קטלני, בנשק חם, אשר נשקף לציבור בלתי מסוים. במקרה דנן, אין מדובר בסיכון כללי אלא בתכנית קונקרטית של ביצוע ירי לכיוונו של אויב שזהותו אינה ידועה למדינה, אך היתה ידועה היטב לכל אחד מהמשיבים בצאתם לקרב, ואף לפני כן. מכאן הרשעת המשיבים בקשירת קשר לביצוע פשע - עבירה לפי סעיף 499 לחוק העונשין שעונשה, במקרים כגון זה שלפנינו, הוא מאסר למשך שבע שנים. הלכה היא עמנו כי "ככלל, מקום שבו הנאשם הורשע ונענש בגין ביצוע עבירה כלשהי, אין להשית עליו עונש מצטבר נוסף בגין עבירה של קשירת קשר לביצועה של אותה עבירה" (ראו: ע"פ 7661/13 אבו-נאסר נ' מדינת ישראל, בפסקה 28 לפסק דינה של השופטת ברק-ארז והאסמכתאות שם (21.8.2014)), אולם כאן המעשה העברייני מושא הקשר - שפרטיו אינם ידועים למדינה - לא הוצא מן הכוח אל הפועל, והמשיבים מן הסתם לא נתנו עליו את הדין. עבירת הקשר בה הורשעו המשיבים היא עבירה עצמאית לחלוטין: נדבך נוסף במסכת המעשים העברייניים שבוצעו על ידי המשיבים בדרכם אל היעד הסופי - ביצוע מעשה פלילי העולה כדי פשע חמור באמצעות נשק חם. עונשי המאסר שהושתו על המשיבים אמורים היו לשקף נדבך זה כמעשה פלילי בעל חומרה יתרה, אשר מתיימר להוזיל את ערכם של חיי אדם או, למצער, את הערך המיוחד בקרבנו, כחברה מתוקנת, לשלמות גופו ולביטחונו של אדם. לפיכך, בית המשפט המחוזי לא אמור היה להסתפק בעונשים אשר מוטלים ברגיל בגין החזקה, הובלה ונשיאה של נשק חם.

12. איני רואה אפוא מנוס מהתערבות משמעותית בגזר הדין קמא. אשר כל כן, אציע לחבריי להעמיד את עונשי המאסר בפועל של חסארמה, של תיתי ושל בדראן על 54 חודשי מאסר כ"א, בניכוי ימי המעצר. ער אני לכך שבדראן הורשע בשעתו על ידי בית משפט השלום לנוער חיפה בעבירות אלימות

אשר נעברו בשנת 2017 - הרשעה שנלקחה בחשבון על ידי בית המשפט המחוזי בבואו לגזור את דינו של בדראן. ברם, מאחר שמדובר בתיק נוער ובעבירה "מליגה אחרת", ומאחר שחלקו של בדראן במעשי העבירה שבהם קא עסקינן אינו שונה מאלו של חסארמה ושל תיתי, לא מצאתי לנכון להחמיר עמו בהשוואה לשותפיו.

13. עוד אציין כי עונשי המאסר שאני מציע להטיל על המשיבים יהיו רחוקים מלמצות עמם את מלוא חומרת הדין, כדרכנו כערכאת הערעור (ראו, מיני רבים: ע"פ 3124/18 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 18 לפסק דיני ואסמכתאות שם (14.8.2019)).

14. אשר על כן, אם תישמע דעתי, נטיל על כל אחד מהמשיבים מאסר בפועל לתקופה של 54 חודשים חלף המאסרים שהשית עליהם בית המשפט המחוזי. שאר רכיבי גזר הדין קמא יוסיפו לעמוד על כנם.

שופט

השופט י' עמית:

אני מסכים.

שופט

השופט ד' מינץ:

אני מסכים.

שופט

הוחלט כאמור בפסק דינו של השופט א' שטיין.

ניתן היום, כ"ה באייר התשפ"ד (2.6.2024).

שופט

שופט

שופט